

ANNONSE

LETT-TAK

Er bygget ditt rustet for jordskjelv?

LES MER

ANNONSE

27 MODULER

Robuste skaphengere

For de kvalitetssøvsste Med LED lys og rasflie brennsevire.

Se utvalget

IBK Meqneren

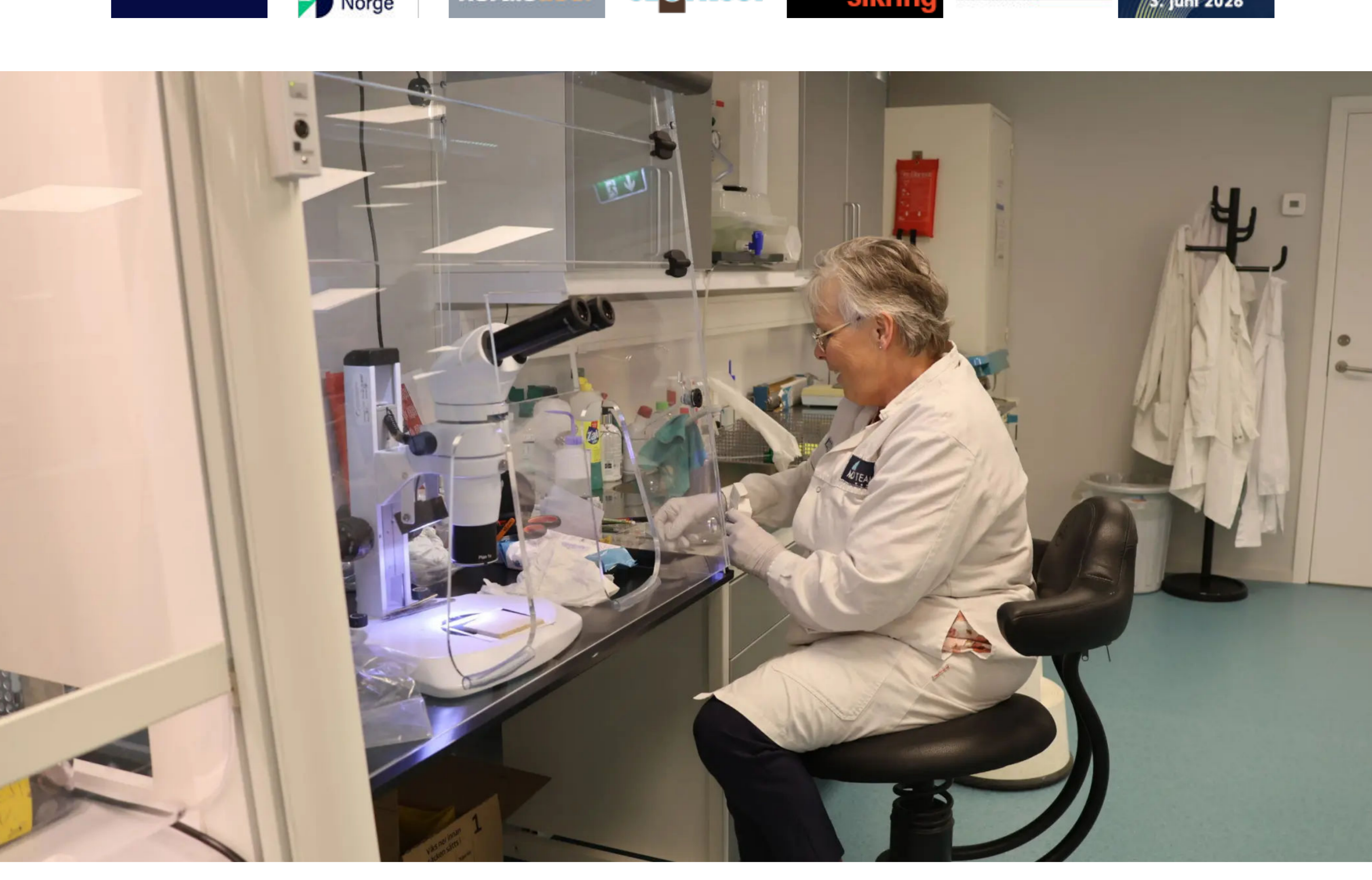
Se utvalget

FAGFLIS

Utforsk våre klimakompenserte fliser

LES MER

ADVOKATFIRMA Standard Norge nordicdoor GEOFROST Tak sikring SCHMIDT GMSDAG 3. Juni 2026

Marianne Kjøseth, seniorrådgiver og fagansvarlig for asbest i Mycoteam, med en prøve fra en av de importerte bygningsplatene fra Kina som viste seg å inneholde asbest. Pågangen har vært stor etter at nyheten om salg i norske butikker kom i fjor høst. Foto: Ingvill Hafver

Importerte asbestplater og nye regler - stor pågang hos Mycoteam

De tre første månedene i år har analyseaktøren fått inn rundt 30 prosent flere asbestprøver enn i samme periode i fjor. Seniorrådgiver Marianne Kjøseth sier at behovet for kunnskap fortsatt er stort.

Ingvill Hafver
BYGGEINDUSTRIEN

PUBLISERT 08.05.2026 - 07:57

Både nye og strengere regler fra desember 2025 og nyheten om at det nylig har blitt solgt importerte bygningsplatene fra Kina som inneholdt asbest i Norge, kan være med på å forklare den økte pågangen, tror seniorrådgiver Marianne Kjøseth i Mycoteam.

Marianne Kjøseth, seniorrådgiver og fagansvarlig for asbest i Mycoteam. Foto: Ingvill Hafver

Kjøseth er utdannet biolog, i mykologi, og i 2009 gikk hun på kurs i både USA og Storbritannia og spesialiserte seg på asbest. Nå er hun fagansvarlig for asbest i selskapet som har i underkant av 40 ansatte og har fått mer og mer å gjøre, og viser rundt på laben hvor de analyserer prøver av stov og materialer for å finne- eller utelukke, asbestinnhold.

Kjøseth ser ikke bare at de får inn flere og

ANNONSE

MoreRoval

Uterommet flytter marginene på boligprosjekter!

Les mer

flere asbestprøver, men også at behovet for kunnskap fortsatt er stort, både om asbest generelt og om hva de nye reglene innebærer.

Byggeindustrien har tidligere omtalt **regelendringene**, som blant annet går ut på:

- Tydeligere plikt til kartlegging før arbeid starter i eldre bygg
- Tydeligere plikt til å stanse arbeid umiddelbart dersom arbeidstakere blir eksponert over grenseverdi, eller dersom det er grunn til å tro at arbeidet har påvirket tidligere uoppdaget asbest slik at det dannes asbeststøv
- Skjerpede krav til kontroll etter utført asbestarbeid
- Presisering av at det ikke er tillatt å bygge inn asbestholdig materiale
- Tydeligere og mer fullstendige regler om opplæring i asbestarbeid

- Nå blir det enda tydeligere hva som forventes, og hva som må være på plass når det er risiko for asbest, sa Arbeidstilsynets direktør Ingvill Kvernmo i forbindelse med flere **regelendringer som kom rundt årsskiftet**.

Marianne Kjøseth påpeker at grenseverdiene også har blitt vesentlig strengere, og at man nå bare skal bruke elektronmikroskopmetode på luftprøver.

Håndteres ulikt

Både privatpersoner og profesjonelle, større kunder tar kontakt med aktører som Mycoteam når de enten skal i gang eller er i gang med rehabiliteringsprosjekter.

Noen gjør det for å være føre var, mens andre først tar kontakt når de har kommet borti noe de mistenker kan være asbest.

I de sistnevnte tilfellene blir enkelte veldig stressa, ifølge Kjøseth.

De ringer og vil helst ha svar med én gang, og gjerne via telefon. Det går ikke, understreker hun. Man må enten sende inn en prøve selv, eller få inn noen som kan ta prøve for seg, og denne må analyseres på laboratoriet.

Asbest i mikroskop. Foto: Mycoteam

Andre som kommer borti det som kan være asbest håndterer det annerledes.

Enkelte kan finne på å putte en prøve rett i lommen eller sett ned i en konvolutt og tenke at det er godt nok for å levere til analyse.

Det er det ikke.

Reglene for hvordan asbestprøver skal pakkes før de leveres inn og håndteres er strenge, og de er forskriftsfestet. Hver prøve skal leveres i en plastpose med lukkemekanisme. Denne plastposen skal brettes og igjen legges inn i en ny plastpose som også lukkes. Posen skal merkes med «Kan inneholde asbest».

Dette er viktig for å ivareta de ansatte som jobber med dette daglig.

Plater fra Kina

Marianne Kjøseth demonstrerer hvordan det foregår når Mycoteam får inn prøver som kan inneholde asbest. På laboratoriet, som er fra 2025 da selskapet flyttet inn i nye lokaler i Nydalen i Oslo, starter jakten ofte med et helt vanlig lysmikroskop (PLM).

Les også:

Varsler andre europeiske land om asbest: - Alvorlige funn

+ PLUSS

Byggeindustrien får se på den ene prøven av en av **de importerte, asbestholdige bygningsplatene** fra i høst.

- Her merker jeg med én gang at det er noe, sier Kjøseth, og banker i platen, som er mye hardere enn forventet.

I lupen ser hun fibre som stikker ut av materialet. Disse kan hun ta ut en prøve av med pinsett. Denne legger hun i en bestemt olje, og flytter seg til et mikroskop og forstørret enda mer.

Siden ulike typer asbest viser seg på en bestemt måte i en viss type olje, kan hun snart slå fast hvilken type det er. Vanskelige prøver analyseres videre i et Scanning elektron-mikroskop.

De nevnte bygningsplatene fra Kina som ble solgt i norske butikker har gitt Mycoteam mye jobb.

- Har folk vært bekymret?

- Ja, veldig bekymret. Vi har hatt mange prøver inne, sier Kjøseth, og legger til at det dreier seg om både materialprøver, stovprøver og luftprøver.

Anbefalingen til kundene som allerede har rukket å legge platene i gulvet eller bak baderomspanelet hjemme, har vært å la dem ligge, sier hun, men understreker at alt som kan ha vært i kontakt med platene må saneres og vaskes.

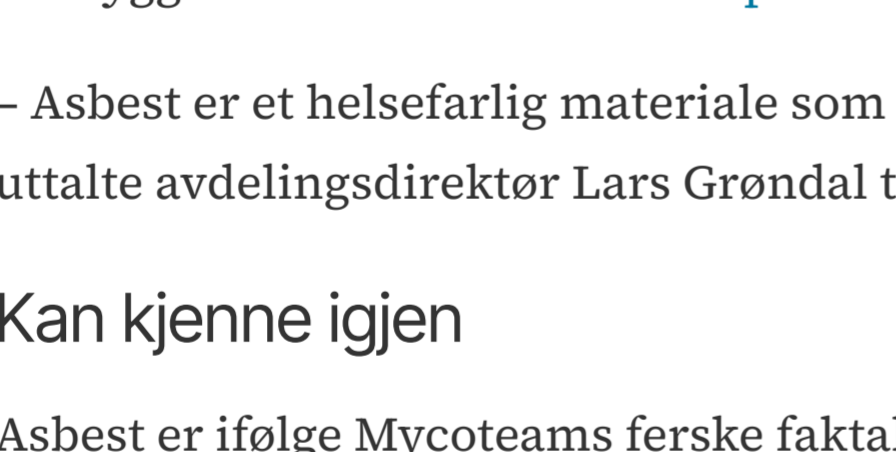
Marianne Kjøseth i Mycoteam plukker asbestfibre fra en prøve på en av de importerte bygningsplatene. Foto: Ingvill Hafver

Importøren trakk platene fra markedet og har senere gått konkurs. Direktoratet for byggekvalitet **varslet sine europeiske kolleger om funnet**.

- Asbest er et helsefarlig materiale som selvsagt ikke skal forekomme i byggevarer, uttalte avdelingsdirektør Lars Grøndal til Byggeindustrien den gang.

Kan kjenne igjen

Asbest er ifølge Mycoteams ferske faktablad «en felles betegnelse på en rekke silikatmaterialer med fiberstruktur som forekommer i basiske bergarter», og finnes i mineraler i Norge.

Brunasbest/ amositt i fem ganger forstørrelse i lupe. Her ser man at den splitter seg. Foto: Mycoteam

Ulike typer asbest har ulike egenskaper. Hvit asbest er bøyeelig og kan blant annet finnes i gammelt gulvbelegg eller fugemasse, ifølge Kjøseth, mens andre typer kan kjennetegnes ved at materialet den finnes i virker spesielt hardt eller tungt.

- Den hvite asbesten ble det vevet klær av tidligere - branntepper, drakter til brannmenn og slike ting, sier Kjøseth.

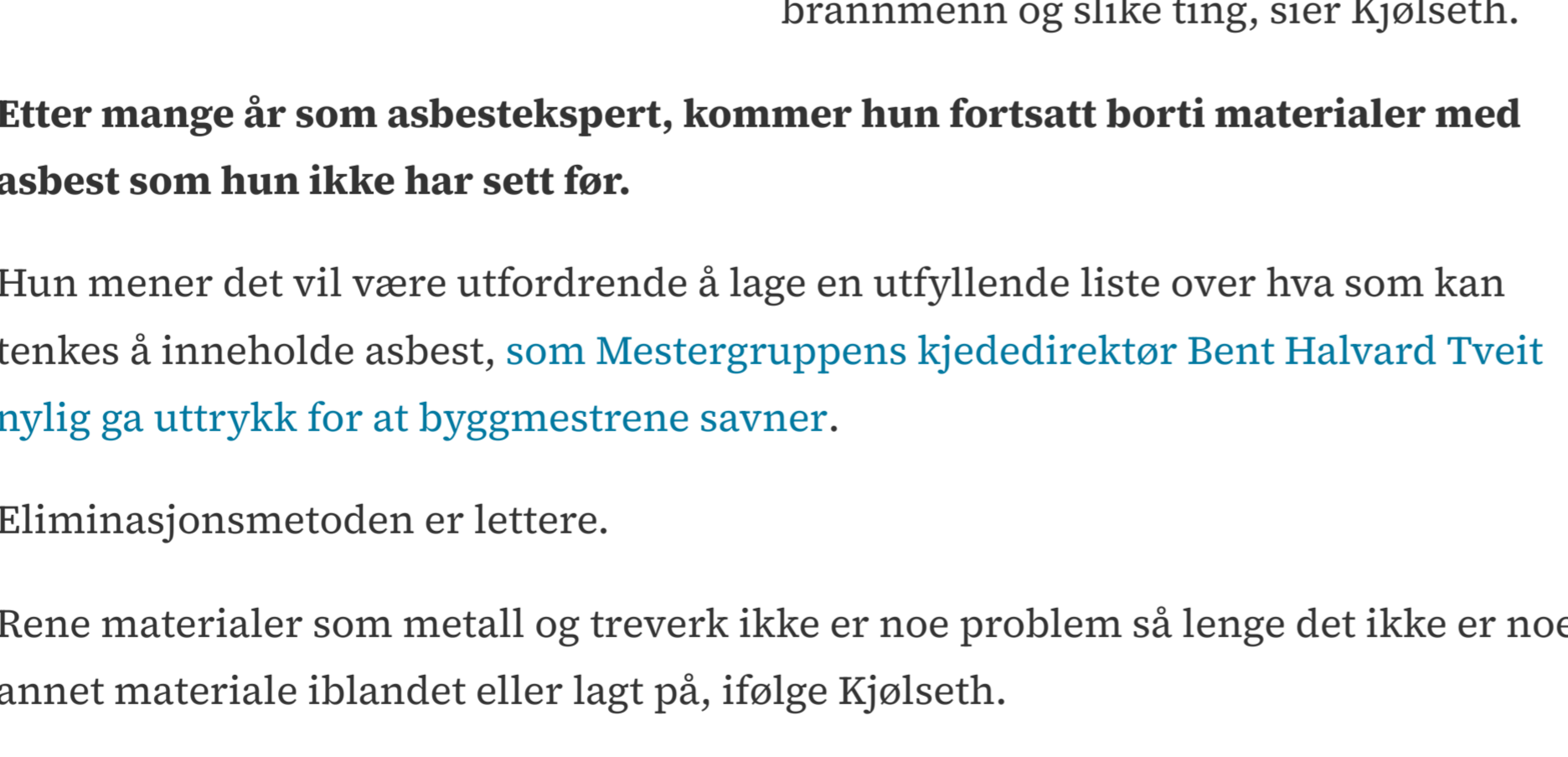
Etter mange år som asbestekspert, kommer hun fortsatt borti materialer med asbest som hun ikke har sett før.

Hun mener det vil være utfordrende å lage en utfyllende liste over hva som kan tenkes å inneholde asbest, **men Mestergrens kjededirektør Bent Halvard Tveit nylig ga uttrykk for at byggmestrene savner.**

Eliminasjonsmetoden er lettere.

Rene materialer som metall og treverk ikke er noe problem så lenge det ikke er noe annet materiale iblandet eller lagt på, ifølge Kjøseth.

- Gips er som oftest også gips. Den vanlige typen gips med papir på hver side er vanligvis ganske trygg, sier hun, og legger til at det er grunn til å være mer mistenksom overfor blandinger som støpte materialer og lignende.

Laboratoriet er fra 2025 da Mycoteam flyttet inn i nye lokaler i Nydalen, og er tilrettelagt for asbestprøver. Foto: Ingvill Hafver

Noe av det som ofte dukker opp er Asbestolux-plater, som mange brukte innvendig da det fortsatt var lovlig. Ifølge **Arbeidstilsynet** består disse platene av en blanding av kiselgur, kalk og minst 20 prosent brun asbest.

- Denne støver veldig. Folk som har vært borti denne, kjenner den kanskje igjen, sier hun, og legger til at det er mange materialer som går igjen.

Ofte kan man bore i veggene i eldre hus og oppdage at det kan være noe bak der.

Kjøseth er spesielt bekymret for håndverkere som mange brukte innvendig og litt der, og sier kanskje ikke får med seg at de kan ha blitt eksponert, eller som jobber i firmaer som ikke synes dette «er så farlig».

Farlig å puste inn

Asbestholdige bygningsmaterialer var mye brukt fra 1945 og utover 1970-tallet, og ble totalt bremt i Norge fra 1985. Blå asbest, som er tungtoksik og regnes som en «versting», ble tidligere mye brukt som sprayteisolasjon.

Les også:

Frykter ny kreftbølge - mener unge kan for lite om asbest

+ PLUSS

Sprayteasbest ble forbudt her til lands på 1970-tallet, opplyser Marianne Kjøseth.

Noe av grunnen til at asbest ble brukt i byggematerialer, var at den tilfører materialene egenskaper som blant annet høy varmebestandighet og høy mekanisk styrke.

Nå vet man at bearbeiding av materialer som inneholder asbest, spesielt gjennom boring, sliping og saging, gjør at det frigjøres fibre som kan pustes inn.

Disse fibrene kan føre til helseeskader.

Blant sykdommene asbesteksponering kan gi, er ifølge Arbeidstilsynet forkalkninger i lungehinnen, lungekreft, kreft i lungehinnen, asbestose, kreft i strupehodet og kreft i eggstokkene.

Det kan imidlertid ta opptil 20-40 år før asbesteksponering fører til sykdom.

- De som jobber i yrker hvor de stadig er borti dette, og får eksponering på asbesteksponering, er jo de som statistisk sett har en større risiko for å få en asbestsykdom, sier Marianne Kjøseth.

Hun er bekymret for at unge som utdanner seg til å bli fagarbeidere ikke lærer om asbest på skolen, og det er en bekymring som også er reist av Arbeidstilsynet og av blant andre NHO Byggenæringen.

Arbeidstilsynet trekker frem en lang rekke yrker som er særlig utsatt for asbesteksponering, blant annet rørleggere, snekkere, elektrikere, rivarbeidere, taktekkere og rengjøringspersonale på byggeplasser.

- Det er lov å bruke asbest i Kina. I mange land er det lov å bruke asbest. Norge kom med forbudet vårt i 1985 som et av de aller tidligste, sammen med Island, sier Marianne Kjøseth, og legger til at EU-forbudet ikke kom før i 2005.

ANNONSE

LETT-TAK

Er bygget ditt rustet for jordskjelv?

LES MER

ANNONSE

Vi er Norges ledende utleieringsbyrå for faste og midlertidige stillinger til trykke- & anleggsbransjen

AFRY

NORDISK FJELLSPENNING

Gjerdene fjellsteking og fjellsteking sår seg sammen, og skifter navn!

OPTIMERA

Drivsystem - i det du ser roten

RG

Din utleiepartner

Infohub

Interkommunikasjon

IKKE BRENNBAR MILJØVENNLIG FUKTSIKKER

Mikrobrøner

For alle typer bygginger

Tlf. 63 80 81 00

SKANSKA

Tilbudsløser - Trondheim

smart house

Fremtiden er her!

BEVAR

Structor

VI er en ledende produsent og distributør av materialer til bygg- og anleggseksklusiv.

TRAD

HAKI

expandia

SPIRSTILLAS

SANDVIK

SYSTEMBLOKK

BEST PÅ VÅRE SPESIALOMRÅDER

ENTREPRENERSERVICE

NORDISK FJELLSPENNING

VI BYGGER FOR LIVET - I DAG OG I MORGEN

Søbstad

DEN KOMPLETTE ENTREPRENER

Telemontsalgas

BYGNINGSKOMPONENTER

Les mer på weland.no

W

ALT I BETONGARBEIDER

Hersleth

ENTREPRENER

FLISE KOMPANIET

studio BERGERSEN

Modulbygg

konsmo moduli

DERBIGUM

HRC

TOM WILHELMSEN AS

Anlegg & Transport

Tlf. 45 43 90 30

ANNONSE

KÄRCHER

Spar inntil 7.000,- på ny varmtvannsvasker.

FINN FORHANDLER

« I mange land er det lov å bruke asbest

Marianne Kjøseth, Mycoteam